

ایلوپنه غاتیا

2 میکوپنه

افسانہ: پچار

(حسن ناصر)

3 میکوپنه

افسانہ: آئین ناپار

(یوسف عجب)

4 میکوپنه

پٹ وپول: الی شاعر حکیم اسے نادر وشم اٹ

(حمید عزیز آبادی)

5 میکوپنه

ناول: چپ راست

(نور پرکاشی)

6 میکوپنه

ناول: دھول انا توار

(ابرار برکت)

7 میکوپنه

سفر نامہ: ماشکیل اسکان ناحید آک (19)

فیض بسیمگی - - بسیمہ

غزل: افضل مراد

8 میکوپنه

ناول: دے آبدغ آک

(غسان کشفانی / پروفیسر غفور حیات)

All About #Brahui

کوئٹہ

براہوئی نابابت
براہوئی ٹی

تالار

اودیم آشرہ غاک

(شوگل)

براہوئی ادب آشرہ غاتا اسے بھاز بھلوئش اس مجلس آتیشی مروک آشرہ غاتے ہم پانگ مریک، کہ ہراک نوشت نا دروشم ۽ ہلپسہ۔ دا مجلس آتیشی مروک آشرہ غاک اننے نوشت نا دروشم ہلپسہ، دا نا کبھی سوب آک منگ کیرہ۔ دا ہیئت تینا جا کہ غاک الی اف کہ مجلس آتیشی ادب آ مروک آ شرہ غاک نوشت نا دروشم ہلیر، ولے براہوئی ادب نا پڑ آدافتا زہم ہم نوشت آتیا خنکپک۔ ہراڑان واسوج چست مریک کہ ہمو ہرا سوب آک منگ کیرہ ہراک دا شرہ غاتے نوشت اٹ انگ نابابت اڑاند جوڑ ۽۔ اسٹ تو دا دے کہ براہوئی ادب نا پڑ آجے لگی نا اسے چا گڑ اس تالان ۽، وکس اسے نا نوشت آپین نوشت اس انگ آن دا خاطر آن ہم قلم ۽ تو تنگ، کہ دن مٹ کہ دا پانگو کہ فلانی فلانی نا نوشت آتے خواک، یا فلانی فلانی اخبار، یا کتاب ۽ خواک تو دا نابابت رد عمل اس مونی ایسے۔ اننے کہ براہوئی زبان و ادب توں تعلقدار ”شاعر، ادیب، دانشور و بھلا عالم“ آک بھاز گمر اٹ دا ہیئت ۽ پارہ کہ امی براہوئی، خواہر ہ۔ واگہ اوک دا بابت رد عمل اس نوشت اٹ مونی ایسے، تو اوتفا ہندا ’دعویٰ‘

ہینکا روشنکار عبدالحمید قلات پرنٹرز ٹیل روڈ کوئٹہ غان ہینک کرسا 302
فیئر 1 یونیورسل کمپلیکس جٹا روڈ کوئٹہ غان تالان کرے

افسانہ

پچار

.....حسن ناصر

آذکارِ عِ خلکو سٹ۔۔۔ مخلوق دامون
ایمون آن چُج مس نیازی نادوتے کننا زچک
آن خلاس کنگ ناجت پت اٹ۔۔۔
ہندا سہت آتبی ملی ٹی چندی سوج آک
چچلو کریر۔۔۔ مکہ نن بیرہ راگ نوشتہ
کروک آنا دوئی اُن کے نا شخصیت ع ہرا
غالف اٹ شاغے ناتینا جندنا چ شخصیت یا
پچار اس اف۔۔۔ ہندا سوج آک کے پین
زیات ہمو کردار اٹ ڈب تنگ کسر۔۔۔ کلنی
اٹ مخلوق نیازی نادوتینا کننا زچک ع آجو
کنگ اٹ سر سہب مس۔۔۔ خلقت نیازی
ع اسہ گنڈ آچکا درے، ولے اسہ سٹ آونا
کوک پو ہائرس۔۔۔ کہ داخونی اسے دادے
سگسار کبو۔۔۔ دادے زندہ متنگ ناچ حق اس
اف۔۔۔ داسہ ای تینا چندی کردار آتے
گیرام کرسا تینا ذات ع ہم گیرام کریت
و ہموخونی ع تینا تھئی سر پند مسرتینا
جون ع ہر فیت پدی اُرا کن سر بلکت۔۔۔
داسہ کنا تھئی اسہ بھلو جگ اس بنا کر یس۔
تین تو بحث تکرار کہ۔۔۔ اے فاروق! فی
خونی اسے اُس۔۔۔ نہ نہ۔۔۔ فی تو مور بیک
اسے ہم لتا رنگ ناجرت کٹس دا بھلا خون
نے آن امر مس۔۔۔ نہ فاروق اوخون تو نا
رضائی متنے اوتو راگ اس کس۔۔۔ نے بیرہ ہمو
کردار تنگ کس اونا فی حق ع ہم پورو
کر یس۔۔۔ اگہ اوراگ کس تو دانیازی کسے
انتنے جائی تاخونی اس تکا۔۔۔
داتین تون تیت نا کمر اٹ کسے داہم درک

اوناخن تاخینی ٹی اونا غصہ پاش خنگا کہ اونا
خن تا تھئی ڈکوک آویدن آن ہندن لگا کہ کہ
اوکسے خن تیتی کلک۔۔۔ او مر آن خن تے
کسسا ہندن کسے ہرا کہ کس پاسے ای اونا
بادہ ع کفیٹ۔۔۔ بیرہ بادہ۔۔۔ ہر رشتی
قدرت نازیبا غراگ آک جتا جتا چٹ ہلسا
ہرواٹ خوندی مریرہ۔
اوکرار کردار آکنا گنڈ آجک کس کنا ہوش پام
ہم اوڑتوں کس۔

اودے ہمو نیازی تون بھاز اُست خواہی کس
ہرانا ارغ ناخون کننا دوآن موسس۔۔۔
ہمو نا پھل انگارغ نا مرک وارغ ناتے
میت آپو ہاڑ کرسا اونا ہوغنگ۔۔۔ اونا
اُست آبرسا اودے پین زیات بے تاغت
کرسا ہنا کہ۔۔۔ اونا دوئی اگہ کتا راس مسکہ
توای تخین اٹ پاوہ کہ کسے پیش کر یکہ۔
نہار تیا بیکہ تاکہ کنا وجود کا ہے گم گار مرے،
کس اس کنا قبر ع ہم چپ۔۔۔ تیوی بازار
اٹ اونا خونی آخنگ کسے فی خلوک کسر اونا
گامک کنا پارہ غاچے پین تیز مسر۔۔۔ ایلو
خلقت کسے تینا پلو پڑ کرسا کسے کنا چندی ون
تیتی تو ار کر یکہ۔۔۔ اے ماما ملخی۔۔۔
اے ماما تلجو۔۔۔ اڑے مٹو بسے بازار آ۔۔۔
اڑے ال جان انت حال ع نا۔۔۔ نن تو
یات گیری فو نواس تو ہلو۔۔۔ داتوی تو اوتا
نیام اٹ ہبکہ سلوک بیرہ اونا غصہ ٹی جٹنگ
کنا جون اٹ تیر آنا ہر لگا کہ۔۔۔ اونا کنا
گنڈ آبروک آگامک مچے پین خوند مسراو کسے
حد کرے اونا سر متنگ تون اونا اُست انا لار
اونا دوی آ بس۔۔۔ اسہ وار اتون اوکنا
زچک اٹ ہلسا ہکل کرے۔۔۔ دا تو ہمو
خونی ع۔۔۔ ہرانا زو نارغ ع مرک انا گواچی
کرے۔۔۔ اوخوم نازو نا پھل انگار و نا فی
انتنے زراب آتا گواچی کر یس۔۔۔ دا تو ہمو
نازونا ارغ ناخونی ع داسہ اوتینا ہڑتوم آ
دوتے کنا سیدنی دودست کرے۔۔۔ ای
بُت آنا بارا نو یوز اٹ ہراٹ۔۔۔

منہ سہت اٹ ای ہمو راگ آ سر مسٹ
ہرائی کسے آن داڑیل اسے نا کردار ع
کرفنگا کس۔۔۔ اسہ وار ای ولدا ہمو
کیفیت آتبی ڈراٹ ہرائی کردار نا حق
ادائی کن تیتے ہمون پہ ہمون کنگ کن تینا مچ

اٹ۔ ای خونی۔۔۔ داسہ کنا دماغ نا
حالت آکنا زبیفہ ہم گرتی ٹی ہنا۔۔۔ لہ
خنگ تون ندر سدخہ مر سا۔۔۔
انت مس لٹو انت مس کنا اُست انا کٹر ع کنا
خول انا شیرہ ع کنا استخوان ع طب نا تو جوان
ع۔۔۔ داسہ لہ ہم کسے کنا ہمو کردار آتینا
اسٹ لگا کہ ہرا چندی راگ آتبی جتا جتا
کردار دوی کریرہ۔۔۔ وخت اس بلغو
وخت اس لہ وخت اس ملخو۔۔۔ ہلہ نیازی
نیازی ع۔۔۔ ہلہ آئی فی ہم دنا لہ اُس امر
راگ بریک نے۔۔۔ لہ نا مہر ہم اسہ
راگ انا کچین ع کردار اسے، امر جوان بریک
نے اُست انا سخت اٹ راگ کیسہ۔۔۔
داسہ ای اسہ وار اتون خن تے تینا کسسا اسہ
خوراٹ اسٹ اسٹ۔۔۔ ای خونی اسے اٹ
کنا چُج آتیا دتا لپ آک نے انتنے نظر
بفسہ۔۔۔ اوراگ اسے نا کردار الو او اگہ
راگ اسے نا کردار کس تو نم انت اُرے نم کل
راگ رنگ ڈرامہ باز۔۔۔ دانا نیاکل راگ
اسے نن کل اونا کردار آک۔۔۔ ہراسٹ
بریک تینا شیخ انا راگ انا کردار ع کرسا
کاہک۔۔۔ لہ بے وی ٹی دوتے کاٹم اٹ
خلسا۔۔۔ انت مس زوپا کسے ہراکان نے آ
تک اس تما۔۔۔ دیر ع کسفس۔۔۔ آئی
پبورغ ع کسفیٹ اونا پچنا اونا زبیفہ نامون آ
اونا جغر ع کشاٹ نازو ع جنوزان
کریت۔۔۔
داسہ لہ تینا ہوش پام ع کرسا۔۔۔ انت
پانگ اُس۔۔۔ اونا زبیفہ ناسر پند کنگ آن گنڈ
۔۔۔ اُف مٹ اوتو ڈرامہ اس کس۔۔۔ فی تو
کنا نفس ع کشاٹ۔۔۔ اوتو نما کردار کس
روزگار۔۔۔ نم تو بھاز ماخول اُرے کنا مارنا
تو اُست بھاز خلکن ع کس اسے نا کھنگ نا
بزرے نماخو بیک آک سلیپہ دنا م امر خون
کردرے۔۔۔
اسہ نا کوا سے تون۔۔۔ نہ اماں نہ داتوی دنیا
اسہ راگ اسے۔۔۔ ہر رشتہ اسہ راگ
اس۔۔۔ ایلیم تا ایلیم راگ۔۔۔ سنگت نا
سنگی راگ۔۔۔ زبیفہ اولیا دمتر مار۔۔۔ دا
کل دنیا ٹی راگ اس۔۔۔ داتوی کردار
آک۔۔۔ ہراسٹ تینا مفادنا کچ ایلو ع قدر
وشرف ایلک۔۔۔ بس ہندا مفاد اسہ ایلو ع نا

گنڈا نے پین چچ اف۔ مہر مہبت سیوت
سختاوت داتوی راگ۔ ای ہم تو ہرا شیخ ہر
مٹا غاتینا کردار ع ادا کنگ اٹ۔۔۔ تو ای
امر خونی اٹ ای خونی۔۔۔
ڈوبیک اٹ کٹھون تینا نرم کریت متنے آ
کوٹھی نا درگہ ع تہہ آن بند کریت۔۔۔
اُف ای خونی۔۔۔ نہ نہ فلائی راگ اٹ تو
ای ہیر وکٹ خلقت کسے اُست آتھا مہر آتا
مچ آڈی کن تون کس۔۔۔ نہ فاروق نہ ولدا
ہم تو نے آن خون مس۔۔۔ نہ نہ اگہ نم خونی
متویرے تو اونا نیازی نا غصہ وئے آ جاہو
انت اس کس۔۔۔
داسہ متنے آن سوج تینا ورنندی تون کوٹھوٹ
اسہ پو ہاڑ کس۔۔۔ نہ یار ایلو خلقت تو
نمے سفت کر یکہ۔۔۔ آخا آخا وکل کسے بانا
باٹخ اٹ جی جی کرسا۔۔۔ کسے اسپست نا
ٹال آسوار کریرہ۔۔۔ آن داسہ سر پند مسٹ
اوکسے خلپس آن شرف ترہ۔۔۔ ہرا ناخنگ
کہ کنا اصل درش ع خنار ہراناخن تاخینی و
غصداٹ ہلسا کنا ذات ع کیدا اُف اونیازی
کسے آخر انت جنگ اسے تون اختہ
کرے۔۔۔ داسہ ای راگ وگواچی تا نیام
اٹ چچ فرق ہم کنگ کپہ۔۔۔ ای اریٹ
دیر شامل ناظا ہراٹ۔۔۔ نہ نہ ای ہکلین نا
اٹ اٹ۔۔۔ آخا ای تلخو اٹ۔۔۔ نہ اونا
جن اٹ۔۔۔ نہ ای لکری بہرام
مروٹ۔۔۔ آخر ای اریٹ دیر؟ کنا پچار
انت ع۔۔۔ نہ نہ ای نازو نا ارغ نا
خونی۔۔۔ آخر ای اریٹ دیر بلہ فاروق
ہراڑے سلوک ع؟ اودیر۔۔۔
کنا ہندا سوج تو کسے متنے آن پلانے۔۔۔
ای تو تینا حتی آ پچار اٹ چاہنکیرہ ہم۔۔۔
ای دنیا ع امر پاوامر پپہ کیو کہ ای اٹ ای
فاروق اٹ ہرانا ودی متنگ تون اونا خف
اٹ بانگ آن گنڈ ہندا پین ع پک
کنگا کس۔۔۔
داسہ ولدا ہم ای انتنے گیرام دیوہ کہ ای دیر
اٹ ہندا سوج انا ورنندی کن کنا دوتے ٹی
زنجیر شاغوک ماہر نفسیات ڈاکٹر نا مون آ
تو لوک چیمناٹ اٹ ہندا سوج ع پد ریسہ
کرسا اٹ کسے پک پابوای دیر اٹ۔۔۔
☆☆☆☆

افسانہ

آمین ناپار

مریک و لے ای خواہرہ کنادعا قبول مرے
انتے کنادعا قبول مس تو ننا خلق اٹی ہم پر
کیک۔ "پیر جان کینن ء گٹ اسٹ
پارے۔
"تو گڑا دانی نشان انت ء؟" حافظ ولی محمد
سوج کرے۔

پیر جان اسیکا آسمان وارٹیکو وارڈ غار آخن
تے خلسا پارے "نم کن آخا بیرہ واڑے
کن کن نشان ہی نشان ء۔

ظریف توار کرے کہ پیر جان دا انت چاچا
شاغنگ اٹی اُس، نن توچ سر پند منگ اٹی
افن کن فی انت پانگ خواہے؟

پیر جان غلغلو آخن وارمانی ء توار سے ٹی
پارے، "نئے تہیٹ سماء کدای دے ء دے
دن ء تینا نن کرسا زند ء تدفیوہ کہ عزت
اٹ زندانا دیک گدرینگر۔۔۔ کن تون دا
منہ سال ء دن ء چ ء کٹیا اس مچ متنے کہ

حویلی ناباب و دیوال آتے لیواس کیو۔
دافتے کن مٹش، پلاسٹک و پگ اسے نا
سیونج اس مرے، اراتا پنوک آکرز آتے
کیشو پوسکن کیو۔"

"اگہ پرکیک تو دا بامب آک ہم چنوک
کیرہ، داخوات انگا دیوال آک ہم پین نمی
ہر فساترہ، خورہ غاتا گواچی انگا تیر وکرز
آک نزدی نا سوب آن پین تل مرسا
کیرہ گلی داسہ ہنداخہ بڑ مسنے کہ کناحویلی

نا پرانادیر ء ہم کسر مفک۔۔۔ کنے خلیس ء
کہ اگہ پرزیات مس، بامب آک چنوک
کیر تو تینا دا چناتے خاص وڑاٹ تینا دا
معذور مار ء ہرا نگ دروٹ۔ اللہ کپ اگہ

حویلی ناباب اس تما تو داسہ پین ویل اس
جوڑ مرو۔ دا چناتے ہرا نگ دروٹ۔۔۔
امر کروٹ؟ "پیر جان تینا است انا ہیبت ء
کرساچپ کرے۔

پیر جان نا ہیبت آتے بنگ آن پد بروک آ
ٹولی تون پین چ ء ورنندی اس الو۔۔۔ گلہ
ہم الو۔۔۔ تینا خبری تے چنڈار موکل
کری۔۔۔ آمین نا پار آ پیر جان نا یقین
افتے پین لک اسے ٹی ہم شاغاس۔

☆☆☆☆☆

آتے؟ "ماما پیر جان اسہ دم اٹی اراسوج
کرے۔
"نہ ماننے کس پاتنے ولے نامارشت ہندا
پیر جان ہیبت ء گونڈ کرسا ورنندی تس۔
"تو انت ہیبت اسے، آخر نن تو سا

..... یوسف عجب

مرے۔ آخر نن کل ہمایک ہرا دڑا دانا داوا
اُن۔ نی چاسہ کہ نن کل خیرانا کاریم اسے
کن دعا کینہ کہ خیرانا پد اس مرے، آبادی
اس مرے، پر ہر انسان و حیوان کن المی ء

گرج اسے۔ "نور جان تینا ہیبت ء مرغن
کرسا پارے۔
"دن نہ کنی مسیت نا امام باپر و برسات
آن غصہ کرئیس؟" حافظ ولی محمد سوج
کرے۔

"نئے مسیت نا امام آن خر کرینٹ نئے کہ
پرآن، پر تورب انا تس اسے۔ ای مدام دعا
کیوہ کہ پر و برسات اس دا ڈغار تیا
مرے۔ "پیر جان ورنندی تس۔

"پیر جان آبادی کن اگہ داخس خواہندار
اُس تو گڑا دعا و آمین تہی انتے اوار
مفیہ؟" ظریف سوج کرے۔
"بس انت پاوہ ای تو ہندا آمین نا پار آن
خلیوہ "پیر جان ورنندی تس۔

"انت پاسہ؟ آمین نا پار آن خلیوہ!"
ظریف ولد اسوج کرے۔
"جی او خلیوہ ای آمین نا ہمو دخت آن خلیوہ
ہراڑے دعا قبول مریک، انتے کن نن ہرا تم
آمین پارسا کینہ تو ننا حق اٹی دعا قبول ہم

بلپک مہالو کاہک۔۔۔ انتے کہ او کینہ ء
است اٹی تحوک ء بندغ اسے ولے خدا
کس ء داوڑ بے مون کیک دا اینوا لیکو وار
سہما تہا۔"

یکدم دکان نا درگہ غا سلوک نور احمد توار
کرے کہ سونج روج کبکہ دامتیت ناملا
غان تو ناراض اف۔
ظریف دا اندازہ ہم خلک کہ منگ کیک

کہ دتینا معذور آمارا نا سوب آن مہالو ہنو۔
پچا روا اندازہ غاتیان پد اعظم خان، دکاندار
حافظ ولی محمد، ظریف و نور احمد نا ہندا سلاہ
مس کہ بروک آدے شام انا نماز آن گڈ

اوک ماما پیر جان نا خلق آکارہ کہ دامتعالہ
نا سوب معلوم مرے۔
ارٹیکو دے شام انا نماز آن گڈ حافظ ولی محمد
ناکماشی ٹی مہالو آن مجھوک آ بندغ آک

ماما پیر جان نا درگہ غا سمرس۔ درگہ ء کبغیر تو
بھارز و جی بٹ نا توار تون ماما درگہ ء ملا۔
چوکاٹ آچار بچ بندغ ء خنا تو بکہ مس۔
سلام دعا غان گڈ بروک آٹولی ء با نا بائغ

اٹ ارا ٹی پنگ کن سلاہ اس خلک، ولے
حافظ پارے کہ ارا ٹی ہنہنہ بیرہ ہموڑے
مچے حوال کروٹی ء۔
"جی خیر مرے!" ماما حیرانی اٹ سوج
کرے۔

"جی او خیر ء، بیرہ نے آن داسوج کروٹی نس
کہ ننے آن انت خطا اس مسنے کہ دن
است اٹی کرئیس؟" حافظ توار کرے۔
"اللہ کپ! ننے آن انتے است اٹی
کروٹ۔ ننے آن تو اینوا اسکان چ ء آزار

اس خفت۔ "ماما ورنندی تس۔
"خیر توارے، ننے دے پارینے دا ہیبت
آسمان آجہر آک وخت وخت بیرہ بیتے
نشان تنگ کن بُرہ۔ ڈغار ہم ملای آن
پسکا کہ کبھی تو تارے پری مخلوق ء بھلو
گرتی سیٹی شاغاس۔ خشکا وہ غاتیان
اومیت آک ایہن کشنگ اٹی سہرہ۔
چشمہ غاتا ویرک دے پدے کتی نا گواچی
منگ اٹی سہرہ۔ حیوان وایلو ساہدارک ہم
بیسر کی تو مون تنگ اٹی سہرہ۔ نماز و خاص
وڑاٹ شام انا نماز آ تو مسیت اٹی مخلوق نا
کچ تدوک آ نماز اتیان زیات مسکہ۔ ہر
نماز آن گڈ، خاص وڑاٹ شام انا نماز آن
پد امام صاحب دامنہ وخت پر کن المی دعا
کریکہ۔ ہر پانزدہ دے آن پدشارا ٹی جہہ
انا جہہ اس نماز استقاء اڈ تنگ کہ۔ دعاک
ہم خوتیک آتھن آمین نا تواراٹ ایسر
مسرہ۔
مخلوق رب ء راضی کنگ کن خیر و خیرات ہم
کریکہ۔ ڈکال نا گواچی آبادی تینا بار
دشت محمود نا دامتیت اٹی شام انا نماز دعا
ٹی بٹ بلوک آ مخلوق نا کچ تہیٹ پاریکہ کہ
مخلوق اخہ در ڈھیاء ولے کل اکن حیرانی
نا سوب ماما پیر جان کس کہ او دا کل غم آن
بے پرواہ نماز نا ایسر تون دعا کن جٹ
اس ہم سلتو کہ۔۔۔ کس اتون شاہدی الوکہ
پیر جان مہالو دن کرینے یامنگ کیک کہ
دن کرو ولے پین کس دانا بارواٹ پانگ
کوتو کہ۔
ماما پیر جان نا ہندن بش منگ نا ریسہ منہ
دے پین برج سلیس تونے بیرہ مسیت بلکہ
مسیت نا جہہ وخلق انا دکان اٹی ہم دا
رداٹ ہیبت وگپ نا بنا مس۔ خلق انا
دکاندار حافظ ولی محمد تون تو لوک ہر بندغ
تینا ہیبت ء کریکہ۔ دکان اٹی تو لوک اعظم
خان پاریکہ، "گڑا گڑا اس توارے کہ ماما
پیر جان دن لنگ ء، او نادو، بھلو وخت اسے
آن تنگ ء، منگ کیک کہ کس انا وادمار ء،
اوڑ تون مون تنگ کپک تو مہالو کشک
یتے۔"
ہندن ظریف نا دا خیال کس کہ خلق اٹی کس
اتون اونا ناراضی نا سوب آن اودعا ٹی بٹغ

پٹ و پول

براہوئی اُلسی (خلقی) شاعری ٹی،

شاعر حکیم اسے نادر و شم اٹ (ایلوئش)

پٹ و پول آن دارا سنی ناہم درشانی مریک کہ اگر نن براہوئی اُلسی (خلقی) شاعری آن نیاڑی تاکڑ دار یا اوقتا تخلیق کروک آشیر تے اسہ کنڈ آ پرن تو براہوئی اُلسی شاعری ٹی بھلو کچ اس نیم گڈ لو مریک۔ نیاڑیک نئے بیرہ تینٹ تخلیق ناغل آتد سا کرینو، بلکہ اوقتا تخلیق مروک آشاعری ٹی حکمت و دانائی نا ڈر آک ہم گرو شک تروک خنگرہ۔ داحکمت و دانائی لاٹھی و کشاد نا اندازہ عون دارا سنی آن جوان خلنگ کینہ کہ وخت اسیتی

.....حمید عزیز آبادی

چٹاک ودی مڑہ تو داویل درشان مسکہ کہ دانازرک آچٹا امر چرپ کروٹی و ہرا وخت اونا جان دراخی و سفا کنگ نا پام و تحوٹی و تو لمہ یالہ اسے نا ڈوک خوار و مچ اناسوب آن ترخس آتا گواچی سر دوتا ڈو اٹکا چلوڑ و ترخس آک چٹا نا نازری و متاثر کنگ کریرہ، تو لمہ غاک تینا کوک آتے بیخوک و چٹکونٹ اسے تیل اٹ خلسا چرپ کریرہ۔

داچرپ انا اسہ فاندہ اس دامسکہ کہ چٹا نا مون یا بدن آہرا پیداشی پٹ آک نسر اوک ختم مڑہ ایلو پچا وچ وچ تکلیف اس ہم متوکہ۔ ہندا حکمت و نادانی ناچرپ و نت انا ذکر ہم نئے براہوئی اُلسی شاعری تینی خوانگ کن وڈو بریک:

چٹکا چٹا چرپ وخت اٹ کتی کرے تینا گڈاٹ دڑڈ آن بریو اونا پداٹ برنازا ناہیت اس کرک

(07)

براہوئی اُلسی شاعری نا بارواٹ دا خیال رد متگ یک کہ اُلسی شاعری ٹی بیرہ محبوب نا

گڈہ نادر و انت و گڈہ نادر و تورموری و مہروانی و بلوچستان نا ہر علاقہ نا مٹش تینی جان جوڑی کن دوا ساڑی و، خلقی شاعری ٹی شاعر دا گروا و امتا یک کہ نیا متگ دارو (11)

اُلسی شاعری ٹی اُلسی کہ مٹش انا بوج یا دارو تا ذکر مٹسے، اگر نن اوفتے اینو پک نا دورائی جدید دوا دارو تو نن بیٹ ایتن تو ہرا دارو و درون روایتی وراث تینا کاریم اٹ ایسہ، تو اینو ہم سانس ہندا پاہک کہ فلانی مٹش انا چڑ و بٹو فلانی مرض کن چچ کاری اف۔ اول اُلسی شاعری ٹی ہرا بوج آتا ذکر کنگا گنے اوفتے پٹ و پول کروٹی و ولدا اوفتے اینو پک نا جدید دوا ٹی تو نن بیٹ ایتنہ:

مہلب نا پاٹ آ سور تینی اوار و مڑمونک آجل تینی دوست انا توار و (12)

کوپو رنا مٹش تینی کلپورہ بھاز و غنڈو نا مٹش تینی ازغند اوار و کشکان گوبک و شوگ آن چک و کہ ہرن و ہیروف مون آہرک و کاغڈار و گورکا و کول شور و چارے کرکاہہ غایتی منڈیری شارے (13)

پشن آن بریک پھل دارو نا گند و مٹش نا دامان اٹ پھل انا ہند و (14)

نرومی طیب اس ارے معلوم کرے تے داڑے برے کاظم آن کنا موٹ اس کرے برنازا انا ہیبت اس کرک (15)

مہلب سر حال نا شاعری ٹی دا حقیقت نا پاشی و کہ پادالی آ مخلوق مچ انا مڈاٹ ہرا تم کہ مویشی کرینے (مویشی نا مطلب دادے کہ مخلوق داکان امپ و ہٹ کرسا کبھی و سندھ اکن بولان نا کسرات تینا اولان و سادہارتون اوار روان مٹسے) تو اوک سفر اٹ مڑمونک، کلپورہ گوئک، کاغڈار، کرکاہہ، منڈیری و ایلو بوج آتے (17)

یات کنگ تون اوار ہرک نا طوفانی چرک "بیروف" نا ہم ذکر مٹسے۔ دا قدرت نا (18)

مہلب نا بارواٹ براہوئی زبان نا پولکار سیف اللہ سیف سرپرہ تینا پٹ و پولی کتاب "براہوئی دارو درماٹ اٹ نئے بیرہ مہلب نا ذکر و کرینے بلکہ اونا طب و تاثر و جدید و سانس وراث بیان ہم کرینے، اوتینا کتاب اٹ نوشتہ یک کہ مہلب مبارکی کن چچ کاری اف، دادے از بوتک (or Aniseed) و لونگ (Hyosmarrus) و لونگ (Cloves) تون پکی کیرہ گمیرہ۔ مڑمونک نا بارواٹ پٹ پول کرسا نوشتہ یک:

"مڑمونک نا انگریزی آپن Prunus Ebumed و، دا دے خن اٹی ہم شاعنگ، مچ انا طاقت کن ہم جوان ارے، مڑمونک و زاڑ وچ وخی آشکر تون اوار کرسا پکی کیرہ" (16)

اُلسی شاعر تینا شاعری ٹی مٹش انا دارو تا پین و ہلسا پاکت:

کوپو رنا مٹش تینی کلپورہ بھاز و غنڈو نا مٹش تینی ازغند اوار و کلپورہ نا بارواٹ براہوئی زبان نا پولکار غلام رسول پروانہ میراجی تینا کتاب تینین پھلی اٹ نوشتہ یک:

"کلپورن پین و پھل آتے دیراٹ لار تنگ آن پد پڈ پچ و مروڑ کن استعمال مرک۔"

ناول

چپ راست

(23)

نور پرکاشی

چنا تا ادب نازی آسج اس کاریم کرک و
بوگ شوگ آنو شکار ”نور پرکاشی“، گلشن آہم
جوان ء گرپ اس تنگ۔ اونا افسانہ غاتا
کتاب ”لارہ“ شینگ منے۔ ہندن اونا
بوگ شوگ ناول ”چپ راست“ نادر دوریہ
”ستار“ نا خوانوک آتے کن مونی انک
انگ ء۔ (شوکار ستار)

”ہیننی تنگ کیرے۔۔۔ کا پی قلم کتاب
تنگ کیرے۔۔۔ اجازت ء۔۔۔“ کا
پروفیسر ہیننی نا اجازت ت تو ای خوش مرسا
سنگت آتیا ہراٹ اوہم کنا بختہ تون
بختہ ہسراو فتنے ٹھاٹ تاری ایکشن آن پد
داروونکی ثانی والا تجربہ یات نسکہ۔۔۔
”کا کا جی اگہ چناتے گڑا مڑا گفٹ کنگے او
امر ء۔۔۔“ شیر جان ارفے ای سوچ اٹی
تماٹ کہ داڑتون داسکان کباڑی والا چچ
آک تنوک مرور کہ بختک کن تا فکر مند
ء۔۔۔
”بالکل گفٹ ہم تنگ کیرے ولے
گڑا۔۔۔ پیسہ تس سخت منع ء۔۔۔“ کا کا
پروفیسر ایکشن نامکمل راہندی ء پارے تو
نن کل امنا کرین۔۔۔

”واپنہ عا دستخط کبو۔۔۔ دینوے مانیٹر کیک
ہرکس فاول کرے، اونا وونٹ آک کاٹ
مریہ۔۔۔“ کا کا پروفیسر پارے کاغذ ء
کناو شیر جان ناپلو آسرفن نے زور دستخط
کرین۔۔۔ کنے دینو نا مانیٹر منگ
وڑتو۔۔۔ اونا پلو آچک ہر سات تو دینو
بختہ ہروت آتے تاب تنگ نسکہ۔
پکھ کن سنگت آک ہیننی والا کاریم ء
خیرات آبار سر ترس۔۔۔ نکی ثانی بختک
دخت آکنا گھڈک نا مون آچناک
غزغز ارہ۔۔۔ ہرکس نکی ثانی چاکلیٹ ہلسا
کن کن نعرہ خلکے۔۔۔ ای گھڈک اٹی
نیچو کٹر گلوک آچوٹ انگا باس ء انگا دیر
اٹی گلوک رنگت سٹ۔۔۔ چناتا ہیننی ناشوق
ء وتینا پیسہ ناف کرک آلوک ء خسا کنا
”خینن پختہ منگ کس کہ حویلی نا انتظام کنا
دوٹی بریک۔۔۔

نیمروچ آسنگت آتون زٹوک کا کا بی بی
سی ء حویلی ٹی انگ نا سوچ ء خلک کس کہ
او موٹو ایڑے تیا اڑ دیر کرے۔ کا کا پروفیسر
آن اوڑکن اجازت اس بلنگے۔۔۔ تو داخہ
سے ٹی حویلی ٹی شور اس پنا۔۔۔ ”چیا چیا
چیا چیا چیا چیا چیا“ دا تواریج آ حویلی ء
کاٹم آہر فیس۔۔۔ سنگت آک درک
تسر گھڈک آن پیش تمار تو اپنا مسر۔۔۔
ای او فتنے خنات پین فریشان مسٹ۔۔۔

والا دکان اٹی زٹوک دارہ ایرہ نا حویلی تا
حال حوال ء ہلکے اوقتا نوکر آتے دوٹی
کر یس او فیان تہدا نا حوال آتے ہلساتینا
ہشارانگا دماغ آن مشورہ تسکہ۔۔۔
اودے انت فاندہ بسکہ کنے سا الو ولے
کا کا بی بی سی ء خسا دختس سمجھ اٹی بسکہ کہ
کا کا بی بی سی ناگزراں نا حویلی آن نسکہ
شاید چاچا چینا ہم حویلی آن دو خلنگ
کس۔۔۔ دینو نا زٹنگ بش منگ حویلی نا
راش تا گم منگ نا پد رند اگہ مرے تو دا
لیک چاچا چینا غا کا ہک گلک۔۔۔ ای دا
سوچ خلنگ تو حیران مسٹ کہ انتنے بندغ
آک تینا کاریم ء ہلیرہ الیوفا آراتینی لالچ
تخرہ۔۔۔

داچیا چیا چیاک حویلی نا ماحول ء بدل کریر
حویلی داسہ ارا اس کم چوک اس زیادہ
لگا کہ ہراڑے کہ رش انا سوب آن
گاڈیک ہند میر گڑا ہارن ناچ آہارن
خلیرہ۔۔۔ حویلی نا ہرا پلو امون کرو س
چیاچیا نا تواریج تے کر کریکہ۔۔۔ داچیا
سیاست کنے فکر اٹی اختہ کرے داڑکن ای
مبادل سوچ خلنگ چچ اس سمجھ اٹی کنا
بتوکہ۔۔۔

ای سنگت آتا کڑدہ تون بوڑچی خانہ کن
مون کر یسٹ کہ پیرہ جان تینا چوٹ انگا
لٹ ء دوٹی کرک ترند ترند تینا بنگلہ غاتا پلو
آن برسا خنگا۔۔۔ اونا رنداٹ بلہ جان
کا کا پروفیسر دینو تینا ٹیم اٹون ڈپہ کرسا پیرہ
جان ء سینگٹ نا کوشت اٹی کسرہ۔۔۔
نن تینے پیلا و آتا اوٹ اٹی ڈکان۔ پیرہ
جان حویلی نا نیام نپا د بس سلیس ترند آن
ہکل کرے۔۔۔

”داچیا چیا تے بند کبو۔۔۔ دینو داچیا چیا
دتک آتے دمستی ضبط کبو۔ ایو آن گڈس

چنا سے نادوٹی خنگا رنما خیر اف۔۔۔“
پیرہ جان فرمان جاری کرے دینو اسک
چنا تا گھڈک آتیکن مون کریر۔۔۔ منہ
چنا خلیس آن زور وایر تینٹ پیرہ جان نا
مون آ بیڑتا۔۔۔ دا حالیت کنا حق اٹی
کس۔۔۔ ای داڑان فاندہ ہر فنگ کن
دوینگس بسٹ پیرہ جان نا مون آ بھار
ادب اٹی سلیسٹ۔۔۔

”پیرہ جان۔۔۔ داچیا دتک آتے شیر جان
بختاے اوڑان ارفنگے اودا فتنے ہراکان و
امریسے چنا تاچ آتعلیم بر باد مس۔۔۔“
ای سیاسی ء چال اس شیطانی نا پیرامپ
اٹی شاعناٹ چرخ تسٹ یلہ کریت کہ
بربر شیر جان نا نیام سرائی لگے۔۔۔ پیرہ
جان خوٹ خوٹ کنے ہرا چوٹ انگا
لٹ ء کنا پلو آتور سا پارے۔۔۔
”تا نکہ انقلاب اتوس باس نابلد ء ہر فینس
پین پش اس تے بچانے۔۔۔“ پیرہ جان
کنے نوک تس سلوک آ مخلوق مخا۔۔۔ کا کا
پروفیسر تینے مونی کشا۔۔۔

”بابا جان۔۔۔ سر سبب بے سبب چنگ
بامسی پنوک بامسی چچ آ تاریخی لیڈر آتا
بارو ات معلوماری تنگ۔۔۔“ کا کا
پروفیسر پارے سفت کرے یا شکایت
کرے کنے خاص درک لکٹو۔۔۔

”جوان۔۔۔ ہلر نا باس نا بارو ات خبر ء
تے کہ پیاز آبار نسکہ مخلوق (Bolbous)
پاریکہ تے۔۔۔ یا پیرہ
تینے آبار پتو بامسی نا خبر ء تے۔۔۔“ پیرہ
جان نیم بختہ سے تون پارے۔ الیو وار
بلہ جان دن ء نا کو اس خلک مخا کہ کل
حیران مسن ولے پیرہ جان نا تب ء خراب
خسا ننے ہم تنگ ہلک کہ بلہ جان تینا
تنگ تنگ اٹی پیرہ جان ء نوک تسے انتنے
کہ پیرہ جان نا باس ہم منگول آتا باس
آتیا نار پتو نسکہ۔۔۔ پیرہ جان بلہ جان نا
دا نوک ء جک جک گوجالا انتنے کہ اودا
دخت تینے بلہ جان تون اڑیسا تینا رعب
ء کم کنگ خواتو کہ۔ تو اسہ وار دلا گٹ ء
کا کار سا کنے امون کرے۔۔۔

(برجاء)

ناول

دھول انا توار

10

سیاسی وڈ وڈول اٹ ساڑی ارین، جبرانا
مٹ سیاست ء، سیاسی عمل نئے سرسہی نا
گنڈ آدنگ ء مخلوق نا آسراتی کن سیاسی
عمل آن چچ مرفن بلکہ سیاسی عمل ء پین
سگوکین، ہندائی نعرہ خلنگ نا ورناک بنا ء
کریر:

ہما جاکہ غاکہ استاد آک رہینگارہ ہموچو پل نا
پیشن تہار آن ائی سم کاری تا توار اوس، ہم تا
توار آن کوئی ناغٹ شار سُر، میرا نا منخت
ہنداس کہ استاد آک خلیس نا گواچی مریر،
نا شار ء النگ آیوس مریر۔ دا مخلوق نا
خواننگ نا قع ایر مرے۔ سُم تا توار آن پورا
خلق ائی قیامت بس۔ مخلوق ہند خلیس ائی
کس کہ لکری نا تو فکی لشکر استاد آتا ساہ ء
ہلپ، او فتنے سُم تا گواچی کپ۔ تیوی خلق
انا مخلوق چنا ورناد پیرانگا اک استاد آگنڈ آ
بُسر۔ شاہ بیگ ہم نینے سر کرے، ورنہ

سرخیل آک اسلم و رحمت ہم بُسر۔ استاد
آک سلامت نسر۔ لکری نا تو فکیک سم
کاری آن پدی مسوسر، مچی زیات کس۔
شاہ بیگ مچی تی تران کرسا پارے اگر راج
اس طاقت ورنہ برخلاف یکجا مرے تو او
راج ء وڈ وڈو انا گرتی تا گواچی یکک، جابرنا
ہندا کوشٹ مریک کہ راج ہرا منخت کن
جہد یکک او جہد ایر مرے۔
لکری دا گڑا ء چاک اگہ نا چنکا تعلیم
دوئی کریر بھلا افسر ڈاکٹر جتا جتا انکا جاگہ
غانیا سرسرا ونا تخت و ظلم ایر مرے۔
نا استاد تیتخت خوانندہ ء اوپہ مریرہ نا
مدام ہمراہ سلرہ۔

نم اینو ہندا پپہ مبو کہ لکری اونا غٹ جابر
سنگت آک نا علم انا کسرا نمون آسانگ
کپسہ، اوتینا دے تا گڈ یکو وخت ائی ء،
متنگ یکک داسہ داکان زیات ء جبرے، دا
کان زیات اوتینا طاقت نا غرور اٹ ڈب
ہکے، وے نا منخت بروک آسہب ء، ہرا
اسہ تہاری اسے آن پد بریک، لکری خواہک
کہ نہ تو قک ہرفن اونے دُنیا نا تہتی غلط
دروشم اُس ایسے نہ اینو ہم اونا مٹ ائی

دفعہ غاک ماحول ء پین زیات سگوک
ہمت اس بشخاراسہ ہنڈن ء ماحول اس جوڑ
مس کہ داراج انا سرسہی ء چچ ء طاقت اس
تو ننگ کپرو۔
ہندا ماحول ائی خیر جان کہ لُح ائی اونا دھول
کس، تینا شخ ء ہم اوار کرے تا کہ ہمو لٹ
لگے کہ لکری خلوک لغور اسے کہ اونا تو فکیک
دُزی لُی مَر اُس خلیرہ، دا اونا لغوری ہمو
لٹ ہم کس کہ استاد آتے ورنہ تے تیوی

راج ء ہمت وجوزہ تروئی کس۔
ڈھم، ڈھم، ڈھم
دا توار لکری نا ماڑی ء سرس وکری نا ماڑی
ٹی ہمو خف تے سرس کہ ہرا دا مخلوق نا
..... ابرار برکت

داس ذلیل کروک آ بندغ ہندا خیر ء اونا
ہندا دھول ء ہرا مخلوق ء نا نمون آسلف،
داسہ ہم لٹ ء خلک، ہرا دے نہ تین کن
شغان اس پپہ مرینہ۔

اوتینا تو فکی تے پارے داس نہ دن مفن کہ
پارہ ہیٹ کسپس ہتم بریک، نہ بھازا انتظار
کرین، وے دا مخلوق دے پد دے آن
پدی متنگ نا جاگہ غامتی ہنگ ء۔

میرداد پارے داسہ نئے دا مخلوق ء تو ننگ
کن طاقت استعمال کروئی ء، اگر نہ شاہ
بیگ ء دزگیر کین تینا زندان ائی گودا دا مخلوق

چکا و پوپاڑ ء بنگ خواہسرہ، وے دا
دھول انا توار ائی ہمو تو اُس کہ لکری دا توار ء
بنگ آن پپہ مرے کہ لکری لغور اسے خلوک
اسے، دا ہم پپہ مسکہ کہ دا ماڑی ہرا دا مخلوق نا
حید آتیاں جوڑ کس اودے دماحوس مرے
کہ درو خید خلیسہ اینو دھول انا توار آن
مخلوق نے فریشان کرینے وئی مخلوق نا
سیاسی عمل آن حید خلنگ اُس۔

دالٹ آن پد ہم لٹ ء خیر جان خلک کہ
لکری نا دا حرکت آن پد مخلوق نا جوزہ پین
زیات مرے۔
اولٹ خلک دھول انا ہمو تو اُس کہ داسہ او
توار مخلوق ائی اسہ ہمت جوزہ اُس ودی
کننگ کس۔۔۔
ڈھم ڈھم ڈھم۔۔۔

دا توار ء بنگ آن مخلوق نا ہمت زیات
مس۔ استاد آک دا توار ء بنگ آن ہندا
پپہ مسرکہ دا دھول انا توار اسہ ہنڈن لغور
اسے ہرا توار راج انا پکھ نا توار ء، ہرا راج
ائی اینو ہمت شاغنگ ء، دا توار اسہ پین
جوزہ اس وچنڑ اسے مونی دنگ نا ہمت ودی
کرے۔
وے ایلو گنڈ آن لکری دا توار تے بنگ آن
پد بھاز جذباتی مس، توار خلک، نئے

(برجاء)

السی شاعری و حکمت

.....4 میکوپنہ غان برجاء

دا لُوچ وچر آتے نئے پیرہ آزموندہ کرینو
بلکہ ہر لُوچ انا گندوتا شیر ء ہم سر پند مرسا
تینا نا جوڑی نا ویل آتے ایر کننگ اٹ
سرسہب مسو، دا بابت اٹ اُسی (خلق)
شاعری تے خوڑتی اٹ خواننگ آن دا
راستی ہم مونی بریک کہ نا اُسی شاعر آک
نئے پیرہ شاعر مسو بلکہ او قک حکمت و
طبعی تون اوار زندانا ہر ش اٹ تینا گُشا د
ء ہم درشان کرینو۔

کتابیات

- 7- افضل مینگل، (شو شنگ) پنے 73،
براہوئی اکیڈمی کونہ۔ 1992
- 8- ہندا، 29
- 9- ہندا، 258
- 10- مینگل، افضل (شامپتیر) پنے 27،
براہوئی اکیڈمی کونہ، 2010
- 11- افضل مینگل، (شو شنگ) پنے
236، براہوئی اکیڈمی کونہ۔ 1992
- 12- افضل مینگل (شیشلو) پنے 101،
براہوئی اکیڈمی کونہ 2005
- 13- ہندا
- 14- ہندا، 72
- 15- افضل مینگل، (شو شنگ) پنے 17،
براہوئی اکیڈمی کونہ۔ 1992
- 16- سر پرہ، سیف اللہ سیف "براہوئی
داڑو درمان" پنے 22، براہوئی اکیڈمی
کونہ، 2009
- 17- میراجی غلام رسول (ہتہن بچلی) پنے
38، براہوئی اکیڈمی کونہ 2001
- 18- سر پرہ، سیف اللہ سیف "براہوئی
داڑو درمان" پنے 20، براہوئی اکیڈمی
کونہ، 2009

☆☆☆☆

(19)

ماشکیل اسکان نا حید آک

ہر کری و بوج اسے ناماں آن گد پیگانہ
ایک -
وڈ وڈا نچ آک کد و تفسیر چو ریک تینا
گڑا انت خیال ءنا؟ الیکشن آن گد مرین
کدو تیان لُخ ء کشا با ملسا پلیست
ہنداڑے دے اس سنگت آک ایٹورننے
پلنک اس؟
ای و ہوک آدیرانا زہ آپش اس سلپت کہ
ہنداگپ الی ٹسن کہ دتاخ آسر مُن کل
رنگ رگی آچھیک دیرانا کد آن خلگرہ
سنگت آک نن کن ہروک سر۔
گر و شک ترساے کد آخزگارہ۔
ارغ کٹوایسر ٹوئن ارغ کنگ آن گڈ

نماز کریں، سنگت اس تو ارکے: یار اک
 بوتھ ء جوڑ بونہ، دیر چا پک؟
 شہنواز صاحب بش مس بوتھ انا ٹلر اک
 ڈاٹا بند کروک کُسر، اسٹ آسٹ آغٹ
 مچٹ ہرے سے آقدیر تیغ و نیم تیغ اس
 پارے؟ بھائی! خلیپو؟ ای تنگان مسٹ
 بوتھ ء کنا مت لگانے، بوتھ ء ہر بوتھ
 ع۔

..... فیض بسیمگی۔۔۔ بسیمہ

عشاء پش ایٹ بوتھ ء جوڑ چک کرے۔ سہب اتون مہالو بش مسن وونٹ ہنگ بنا
شام آ دیوان مسن خلق اناک چا چلم کریر کرے۔ جہابی!
ننے وخت انازی آ تران مس۔ ہرکس ہندان مخلوق برس وونٹ ہشائس، دے
است ائی خوف و خلیس سر پدم سائس۔ نیر موج کس لے ارا ایلم اسہ رنگ شکل
مہ لیوہز کارندہ نا ڈیوئی نن تون اوار و صورت اناسر و پد وونٹ ہنگ کن ہسر۔
نئس۔ او اسکول آن چٹ سستہ پتا اس (برجاء)

غزل
افضل مراد

ننہ ولد اُچھی ناخواری ٹی دپہ
پیدا بے وفا تا کچاری ٹی دپہ

ای سیبو اریٹک تیناھد ائی
کنے پین انازمواری ٹی دیہ

سوال آتیٹی نا جواب آک اریر
نی گڈوڈ دافٹے اوارى ٹی دیہ
بریک زندائی ویل ہر بندغ آ
تینا دخت ء نی آہ وزاری ٹی دیہ

نئے ہر گلی کوچہ ٹی تۓ
او خواہ تۓ تۓ تۓ

ارٹھک ای مھر آتون اختہ
کنے پین رنگ آتا پاری ٹی دپہ

داویل آتا دے تیٹی چاوه مراد
ننہ پارہ تینے خُماری ٹی دیہ

ننہ ولد اچھی ناخواری ٹی دیہ
پیدا بے وفا تا کچاری ٹی دیہ

* Interviews

* News

* Novels

* **Poetries*** **Short Stories**

www.talarbrahui.com

ثالثی برپائی

برایونی نابایت
برایونی ٹی

غسان کھفانی

اٹ ترند غلٹ اس چست مرسمحوس
مس۔ منہ ساهت آن پداودا سر پدمس
کہ اوانانت تے گوڈ آتیت یکجا تنفگانے
ہراڑان اوانا تنک بڑا دکاٹم شیف ڈغار
آ، وبھلو کچ اسے ٹی مخلوق اوڑا مچی کرسا
اودے ہنگ ے۔ اواسیکا واتیناخن تے تر
کرے ولدا زواس ملسا ہرا توانا کاٹم آ
ترند روضائی اس تالان کس ہراچھت ے
اواناخن تیان ڈکاس۔ ہندن ترند کہ
اودے کور کریس۔ اوانا نت تا داڈول
تفنگ وعذابی آن اودے اسہ واردات
اس یات ہنگ کس ہراساہت اس مسٹ
اوڑا تدریس۔ داڑان بیدس اوکل
گڑاتے ہوش آن دریس۔ وچندی
سلہ بند بندغ آک داگ ایک رُم
کننگ کسر۔ کہ اوقاخن تامون آدھاکہ
اس مس و او مَسن تما۔ اودے بیرہ
ہندخس یات ے پین چچ آخا۔ داسہ اوانا
ران تانیام انا ترند آڈر زیات متنگ کس و
اواناخن تازی آ تالان آ ترند روضائی
اودے گڑاتے خنگ آن تونگ کس۔
ناگمان اسہ خلیفوک ے فوٹواس اوانا دماغ
اٹی پیری کرے وگنوک آتا وڈہکل تننگ
ے بنا کرے۔ دا تو اودے یات اف کہ او
تم اوانت پاریکہ ولے دا ضرور محوس
کرے کہ اسہ بندغ اسے نا چرپ انگا
دستانہ غاک اوانا جوڑ تیا تنخگار ولدا اوانا
خف تیٹ دن غوڑا پیہنگ کس ڈنکہ پمہ
اسے نا گڑک تون لگسا برے۔ دا توار
اودے پانگ کس:
”ہوش وعقل آن کاریم مل۔ کہنگ آن تو
کم از کم دا جوان ے۔“
اودے معلوم الو کہ داتم وخت اس چرپ
انگا دستانہ والا دو اوانا باء توریس اوتینا
دعان تیان توار اس خلنگ ناجت پت اٹی
کس۔ ہراقتا توار اوانا خف تیا سر متنگ کس
یا اوانا جندا ناگٹ اٹ گنوسلیس۔
ولے واهم اودے ہمو توار داسکان ہنگ
کس یا کس اس ہکلسا پانگ آمرے:
”آخا، آخا داڑان کہنگ جوان ے“

ناول

دے آبندغ آک

.....مٹ: پروفیسر غمخور حیات

متنگ کپرہ؟ ای دکہ پیر مسٹ۔“
ابوقیس پارے:

ابولخیز ران پوروطاغت تون جھک کٹو۔
ولدا ہم اوتینا دو ے ابوقیس نا دوٹی اختہ
کرے۔

”ابوقیس اڑے نے دیر پارے کہ نی پیر
مسنس۔ نئے ام قیس دا وڑ پیرہ مرو۔ نی
ن تون اوار بریہ۔“

او ہڑتوم آک مون مستی ارا گام مونی
پیش تمار۔ مروان واسد سرمٹی آ بچچ انا
خوک آسلیئر۔ ابولخیز ران پدی ہر سا
کوک کرے پارے:

”ابوقیس اینوک تون گاڈی ٹی خاچک۔
ای سہب اتون فختی بریوہ ہوٹل نامون آ
ہارن اس غلیوہ“
سڑک۔

گاڈی ناپد (باڈی) اٹ تولوک سفر کننگ
زیات تکلیف تھو کہ۔ داہیت کس کہ
باسن آدے اسد ریسہ اسے ٹی اوتینا جہنی
ے زراب اس شنگ کس واوفتے جارات
ناسہ پاس اس ہم دوٹی الو، ولے او فتنے
گواچنی داخدر ے باسنی اس محوس متنگ
الو ہرا وڑ مروٹی کس۔ اننتے کہ گاڈی نازم
اٹ تہو اس ودی مسکہ ہرا کہ باسنی نا

(غمخور حیات ”تھار“ کن ریکلر نوشتہ
کریکہ، اوانا سچ اس نوشتہ ”تھار“ تون
شینکاری کن خوک ے۔ ہراقتیان اسٹ دا
ناول نا ترجمہ ے کہ قسط آتیت ہینک مرسا
ہنانے، وداسہ ہم برجاء: شوکار)

.....23.....

مروان متینے آقا بوتھنگ کٹو اسہ وار اتون
ٹکا کرے۔۔۔

”گڑا او شکار نا کسہ؟“
”شکار نا کسہ نن کن کن الو بلکہ سرحدی
سپاہی تے بنفنگ کن جوڑ مسن۔ واهم
ابولخیز ران نا خیال ے کہ اگہ نئے داڈول
انا کسہ اس بنفنگے توج ے باک اس اف
داٹی۔۔۔“

ابولخیز ران اول آن زیات ہشتہ کننگ
کس و باغان توج ے لوز اس کشٹو ولے
اوخن تے ٹی تینا ہیبت ے سر پد کننگ نا
کوشٹ کننگ کس۔

اوانا داسر پد آن اسیکا تو ہندا لگا لگا اوڑان
زیات ے چساف۔۔۔
ابوقیس بادوی کرے:

ہووو۔۔۔ تو حاجی رضا کچا کیک
او؟ نی پاریسہ بلہ او بھاز امیر ے بندغ
اسے۔۔۔!

اوغٹ ابولخیز ران نا پارہ غاہنگ کسر۔
ناگمان اوانا دروشم آن ہشتہ بال کرے
واوڑا ہمو مہالو نا بے چکاری خرین تہی نا
موکوجال شانا۔ او فیصلہ نا وڑا ٹی پارے:

”ہیت چٹ بھاز مس۔ داخس ہیزک
پورنگ نا انت ضرورت۔ خواجہ اسد نی
متینے داخس سریال سر پدمفہ۔۔۔ خیر پانوم
انت فیصلہ کریرے؟“

”ذاتی وڑاٹ کئے بیرہ کویت اسکان سر
متنگ اٹی استوائی ے۔ داڑان بیدس کئے
پین چچ ے ہیبت اسے تون کاریم اف۔ گڑا
ای ابولخیز ران تون اوار کاوہ۔“

مروان جم وجوش اٹ پارے:
”ای ہم نم تون اوار بریوہ۔“
ابوقیس پارے:

”نما خیال انت پاک ای نم تون ہم کوپہ

ایڑے بڑتخوک آمال تباہ ویر بادف۔“
اوخ انا اشارہ ٹی ہمونگ اشارہ کرے
ہراڑے پیرانگا، مروان تون اوار
تولوک کس۔۔۔ او اسیکا واگلگسا ہنا
۔۔۔
اسد کرار آسوج کرے تے:
”ابولخیز ران نی وخت اس برام کرئیس
؟“
”ای؟“ او تعجب اٹ سوج کرے ووانا
نزور آچہرہ نا اومیتی نادرز اٹ اودیم مس۔
اسہ ساهت اس مسٹ ہرا بندغ گلگلہ
اٹ خنگ کس، داسہ او بندغ الو ولدا او
ہم کرار آ ورندی انت بلکہ سوج اس
کرے:
”نی انت اکن ارفنگ اُس؟“
”دانا پین خاص ے سوب اس الو۔ کنا
خیال اٹی نی بھاز شاستہ ے زند اس
گدرفنگ اُس کس اس نے تون
روک ٹوک کننگ کپک کس اس نے
تونگ کپک۔ ہراڑے نی انت خواص
امر خواص ہمو وڑ کیسہ ہراگک پاس
ہمونگ ہنگ کیسہ۔۔۔ اسٹل تک ویتیا
ہنگ کیسہ“
ابولخیز ران تینا کاٹم ے ہندن سرنے
ڈنکہ اودے اسدنا ہیبت آتتون اختلاف
مرے۔ ولدا اوتیناخن تے پر نچا تاکہ ہمو
روضائی تون مون تننگ کے ہرانانگمان
گاڈی نا شیشہ تون ڈوک لکنگ کس۔
روضائی ہندخس ترند کس کہ اسیکا اوچچ اس
خنو ولے اودے تینا نت تا ران تانیام